

Datum: 26. 9. 2025

Št.: 091-94/2025-1

- Sporočilo za javnost SOS –

Zelene površine kot naložba v zdravje

DOSTOPNOST IN KAKOVOST BIVANJA V SREDIŠČU STROKOVNE RAZPRAVE PROGRAMA VEN ZA ZDRAVJE 3

Videokonferenčno okolje Zoom, 25. september 2025 – V organizaciji Skupnosti občin Slovenije, Urbanističnega inštituta RS ter preostalih partnerjev programa *Ven za zdravje 3* je potekalo spletno izobraževanje z naslovom *Zagotavljanje zelenih površin v podporo zdravju v občinah in regijah*. Izobraževalne vsebine so bile namenjene predstavnikom razvojnih regij in občin, da jih podprejo pri prizadevanjih za kakovostnejše življenjsko okolje, prostorski razvoj, javno zdravje in spodbujanje telesne dejavnosti prebivalcev. Dogodek je moderiral Tomaž Gorenc z Inštituta za okolje in zdravje.

»Ministrstvo za zdravje že skoraj desetletje podpira načrtovanje zelenih površin kot ukrep za spodbujanje telesne dejavnosti. To je, poleg drugih pristopov, pomemben odgovor na naraščajočo debelost in porast srčno-žilnih bolezni,« je na izobraževanju uvodoma poudarila Breda Kralj, predstavnica Ministrstva za zdravje. Dodala je, da se aktivnosti sofinancirajo v okviru programa Dober tek Slovenija za več gibanja in bolj zdravo prehrano. Dr. Zlatko Zimet z Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ), ki v projektu nastopa v vlogi koordinatorja, je predstavil mednarodni Program zdravih mest, v katerega je vključenih 65 občin. Poudaril je pomen sinergij med sektorji kot so javno zdravje, urbanizem, promet in izobraževanje.

V osrednjem delu dogodka je vodja projekta, mag. Ina Šuklje Erjavec z Urbanističnega inštituta RS (UIRS), predstavila aktivnosti programa [Ven za zdravje 3](#). Izpostavila je Zbirnik dobrih praks in izvedbo Svetovalnic Ven za zdravje, ki so v letih 2024 in 2025 potekale v petih občinah. Nato je Jana Kozamernik z UIRS predstavila rezultate svetovalnic v Jesenicah, Turnišču, Dobrovniku, Kobilju in Žalcu. Pripravili so splošne strokovne ugotovitve in smernice, vezane na specifične izzive občin, npr. izboljšanje aktivne mobilnosti in (univerzalne) dostopnosti, principe načrtovanja z vidika potreb mladih in starejših, ter nekatera skupna vprašanja glede načrtovanja, urejanja in upravljanja ter izzivov sodelovanja občin na razpisih. Dodano vrednost predstavljajo priporočila za izbrana območja – od športnih parkov in rekreacijskih poti do gramoznic, domačij, mestnih jeder in posameznih sosesk.

Poseben poudarek je bil namenjen dostopnosti zelenih površin za vse skupine prebivalstva, vključno z osebami z različnimi oblikami oviranosti. Nina Goršič z UIRS je poudarila, da je

enakovredna vključitev vseh prebivalcev ključna za krepitev socialne povezanosti ter spodbujanje aktivnega življenjskega sloga.

Sodelovali so tudi predstavniki Občine Žalec, ki so ob tem izpostavili, da jim je posamezne ukrepe iz svetovalnic Ven za zdravje že uspelo implementirati, kar kaže uporabnost zasnovanih ukrepov in strokovnih prispevkov UIRS.

Kot je izpostavila vodja projekta na Urbanističnem inštitutu RS, mag. Ina Šuklje Erjavec: *»Program predstavlja prvo neposredno sodelovanje med področjem javnega zdravja in prostorskega načrtovanja v Sloveniji in pomemben korak k zagotavljanju in izboljšanju prostorskih pogojev, še posebno javnih zelenih površin za aktivni življenjski slog in kakovostno bivalno okolje. V tretjem programu so naše aktivnosti osredotočene v podporo občinam za prepoznavanje stanja, izzivov in priložnosti za izboljšanje kakovosti in dostopnosti zelenih površin ter zagotavljanje enakovrednih pogojev za vse prebivalce.«*

Jana Kozamernik (UIRS) je dodala: *»V svetovalnicah programa Ven za zdravje 3 smo sodelovali z medsektorsko sestavljenimi različnimi skupinami občin. Rezultati svetovalnic so zato raznoliki in prilagojeni tako, da jih občine lahko uporabijo pri nadaljnjem delu za izboljšanje zelenih površin in spodbujanje telesne dejavnosti prebivalcev.«*

V razpravi so bile izpostavljene težnje po razvoju zelenih sistemov na ravni regije ter pomen zelene infrastrukture (Rezolucija o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050 - ReSPR50). Omenjena so bila različna priporočila Ministrstva za naravne vire in prostor za izdelavo regionalnih prostorskih planov, urbanističnih zasnov, krajinskih zasnov. Poudarjena je bila tudi uporabnost publikacije Državni prostorski red – Zeleni sistem v mestih in naseljih. Udeleženci so se nato s pomočjo interaktivnih vprašanj vključili v razpravo o ključnih ovirah za vključevanje priporočil o zelenih površinah v občinske in regionalne dokumente (OPN, OPPN, razvojne načrte ipd.) ter o prostorskih ukrepih, ki so v praksi najbolj učinkoviti za spodbujanje aktivnega življenjskega sloga. Poseben poudarek je bil namenjen tudi vprašanjem, ki jih je smiselno naslavljal na medobčinski ali regionalni ravni. Spletno izobraževanje je pokazalo, da imajo občine in regije s premišljenim prostorskim načrtovanjem ter vlaganjem v zelene površine ključno vlogo pri izboljšanju javnega zdravja ter kakovosti življenja prebivalcev.

Lep pozdrav,

Jasmina Vidmar, l.r.
generalna sekretarka SOS